Kirjasto täynnä lapsia
-projekti

Anne Suonvieri, Turun kaupunginkirjasto

1

- Tervetuloa
- Turun kaupunginkirjasto
- Kirjasto täynnä lapsia! -projekti
- Projektissa tehty sovellettavissa myös muihin kirjastoihin

- Kirjasto täynnä lapsia! -projekti

Anne Suonvieri

projektisuunnittelija
anne.suonvieri@turku.fi

- Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen opettajan pätevyys
  - projektissa vahva pedagoginen näkökulma
- Vastaan projektin suunnittelusta, materiaalien ja koulutusten toteutuksesta, sekä yhteistyöstä kohderyhmien kanssa.

2

- Olen Anne, projektisuunnittelija
- tausta sosionomi, vakaopepätevyydellä
- Työhistoria: vuosia vaka sekä projektissa -> vakan ja digitaalisuuden yhdistäminen
- KTL -projekti alkoi maaliskuussa -25, nyt paketointivaiheessa
- Olen vastannut projektin suunnittelusta, materiaalien ja koulutusten toteutuksesta sekä yhteistyöstä kohderyhmien kanssa.
- Tiiviissä yhteistyö Turun pääkirj. lastenos. Saaga

Kirjasto täynnä lapsia

01 Projektin tausta ja tavoitteet
02 Kohderyhmien tavoittaminen
03 Projektin anti
04 Matkan varrella opittua
05 Tulokset / vaikutukset

3

- Tänään pääsette tutustumaan projektin taustaan ja tavoitteisiin sekä siihen, mitä projektissa on saatu aikaan.
- Kerron myös muutaman asian joka olisi kannattanut tehdä toisin tai ajatella eri tavalla.
- Lopuksi pohdin, miten projekti on vaikuttanut Turun kaupunginkirjaston varhaiskasvatusyhteistyöhön.

01

Projektin tausta ja tavoitteet

4

Projektin tausta ja tavoitteet

Projektin tausta

- Varhaisen lukutaidon heikkeneminen
  - ja tarve tukea perheitä erityisesti alueilla, joilla lukukulttuuri ja palvelut ovat heikompia.
- Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyön vahvistaminen
  - yhdenvertaisten kulttuuripalvelujen takaamiseksi kaikille lapsille

5

- AVI-rahoitus vuonna 2024
- Rekrytoinnit loppuvuodesta -25, YT:t pitkitti
- Projekti alkoi maaliskuussa -25
- Projektille haettiin lisäaikaa viime syksynä.
- Projekti päättyy tämän kuun loppuun
- Huoli varh. lukut. heikkeneminen
- Perheiden tukeminen alueilla joissa kirjasto kaukana tai lukeminen ei luontevaa
- Kirjasto – kouluyhteistyöllä pitkät perinteet
- Esiopetusikäisille eskarikurssit ja matkalaukkukirjasto
- Varhaiskasvatusyhteistyö kaipasi vahvistusta.

Projektin tavoitteet

- Luoda pysyvä yhteistyömalli varhaiskasvatuksen ja kirjaston välille
  - pikkulapsiperheiden lukutaitoa voidaan tukea systemaattisesti.
- Tavoittaa yksi ikäluokka ja vahvistaa perheiden lukemisharrastusta
  - erityisesti alueilla, joilla kirjastopalvelut ovat vähäiset.
- Laajentaa kirjaston roolia varhaisen lukutaidon edistäjänä
  - ehkäistä alueellista eriarvoisuutta.

6

- pysyvä yhteistyömalli kirjasto – vaka
- lukutaitotyön järjestelmällinen ja suunnitelmallinen tukeminen
- tavoitettavuus 1500 turkulaista perhettä (yksi ikäluokka)
- Painopiste alueilla joissa kirjastopalvelut vähäiset
- tavoite kirjaston roolin laajentaminen varh. lukutaidon edistäjänä, alueellisen eriarvoisuuden ehkäiseminen

02

Kohderyhmien tavoittaminen

7

Varhaiskasvatus

Pikkulapsiperheet

Kirjaston roolin vahvistaminen

Alkukartoitus

- Turussa hallinnollisesti n. 100 päiväkotia, yksiköitä n. 130
  - Kunnalliset ja yksityiset toimijat
- Perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito 51
- Avoin varhaiskasvatus n. 20 toimipistettä
- 3. sektorin perhetoimintaa ympäri kaupunkia

8

- alussa kartoitettiin kohderyhmiä
- hallinnollisesti n. 100 päiväkotia, yksiköitä enemmän
- yksityisiä hiukan enemmän
- kartassa eri värein Turun kirjastot ja niiden lähipäiväkodit
- kunnalliset pph reilu 10, yksityisiä reilusti enemmän
- avoin vaka n. 20 toimipisteessä (yhteistyö kunnall. vaka ja 3. sektori)
- runsaasti yhdistyksiä ja muita 3. sekt. toimijoita pikkulapsiperheiden parissa

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköiden suuri määrä rajoitti jalkautumista.
- Kirjaston uutiskirjeet varhaiskasvatukseen
- Tietoa lukuvalmiuksista videoiden muodossa
- Satusalkkutyöpajat
- Poistokirjojen organisointi

9

- pk suuri määrä, lyhyt projektiaika -> ei mahdollista jalkautua kaikkialle
- uutiskirjeet käyttöön -> tasapuolinen informointi
- Videot lukivalmiuksien ja kirjastotiedon levittämiseen
  - huoltajille, vakan henkilöstölle, lapsille
- Satusalkkutyöpajamalli
- strukturoidumpi malli päiväkotien poistokirjapyyntöihin

Pikkulapsiperheet

- Miten tavoittaa pikkulapsiperheet, jotka eivät ole varhaiskasvatuksen piirissä?
- Videoterveiset qr-koodein myös avoimeen varhaiskasvatukseen, yhdistyksiin ja neuvoloihin.

10

Avoin perhetoiminta

Varhaiskasvatus + seurakunnat

Yhdistykset väylänä perheisiin

Videot neuvoloihin ja yhdistyksiin

03

Projektin anti

11

Seuraavaksi kerron teille, mitä kaikkea projektissa saatiin aikaan viestinnän, materiaalien ja osaamisen vahvistamisen suhteen.

Uutiskirjeet

kirjastolta varhaiskasvatukseen

12

Uutiskirjeet kirjastolta varhaiskasvatukseen

Uutiskirjeet varhaiskasvatukseen

- Tiedottaminen uudelle tasolle
- Kirjastoyhteystietojen kerääminen
- Uutiskirjeiden lähetys 2-4 kertaa vuodessa, myös ruotsiksi
- Lämmin palaute uutiskirjeistä
- Kirjaston tapahtumat, kirjavinkit ajankohtaisista aiheista, tietoa lukivalmiuksista, inspiraatiota lorutteluun, poistokirjat, Tarinoiden vuosikello, videolinkit…

13

- uutiskirjeen 2–4 kertaa vuodessa
- ajankohtaisista asioista, kirjavinkkejä, helposti käyttöön otettavaa, lukivalmiuksia tukevaa materiaalia.
- Maili päiväkodinjohtajille
- 1. kirje kesä 2025; siinä oli mm. lähikirjastojen yhteystiedot, kirjastoautojen aikataulut, tietoa yhteisökortista ja lukutaito-ohjelmasta sekä kesälukukampanja ja lukivalmiuksia tukevaa materiaalia.
- Seuraava uutiskirje lähetettiin elokuussa ja siinä vinkattiin poistokirjoista, eskarikursseista ja matkalaukkukirjastoista.
- Uutiskirjeiden pedagoginen ote ja matalan kynnyksen vinkit saaneet kiitosta varhaiskasvatuksen johdolta.
- Ruotsinkielisiin yksiköihin uutiskirjeet toimitetaan ruotsiksi käännettyinä.
- sama, tuttu banneri
- pdf -liitteenä

Uutiskirjeet varhaiskasvatukseen

- Myös lähikirjastoilla ja kirjastoautoilla on mahdollisuus saada terveisensä uutiskirjeisiin.
- Uutiskirjeet ja liitteet käännetään myös ruotsiksi

14

- lähetys pääkirjastolta, myös lähikirjastoilla ja kirjastoautoilla mahdollisuus saada viestinsä kirjeisiin
- Lukivalmiuksia tukevat, helposti käyttöön otettavat liitemateriaalit
- kirjastoautotiedote huoltajille -> tulostettaviksi ryhmiin

Uutiskirjeiden liitteitä

15

- Tarinoiden vuosikello – suosituslistat qr-koodien takana.
- teemat vakasuunnitelman perusteista + kuukauden tapahtumista
- liitteet myös ruotsiksi

Videot

lukivalmiuksista ja kirjaston käytöstä

16

Videot lukivalmiuksista ja kirjaston käytöstä

Tietoa lukivalmiuksista videoilla

- Jotta info lukivalmiuksista saavuttaisi…
- Videoilla laaja tavoitettavuus
- Yhteensä viisi videot + käännökset
- Videot jaettiin päiväkoteihin useita kanavia pitkin
- Videot jaettiin qr-koodein myös neuvoloihin ja avoimeen perhetoimintaan.

17

- päiväkotien iso määrä -> halusimme tavoittaa kaikki
- jalkautuminen kaikkialle mahdotonta!
- Ratkaisuna videot, jotka lähetetään kaikkiin päiväkoteihin.
- huoltajat, henkilökunta, lapset
- huoltajien video englanniksi, henkilökunta ruotsiksi
- Videot youtubessa
- linkit jaettu vakan ped. suunnittelijan välityksellä ja sen jälkeen seuraavassa uutiskirjeessä
- videoista A4 -monisteet neuvoloihin ja yhdistyksiin, avoin toiminta saa päiväkodin kautta

Tietoa lukivalmiuksista videoilla

18

Tässä katselumääristä tiistailta 24.3.

Englanninkielinen video on ollut Youtubessa 3kk, ruotsinkielinen 4kk ja muut 7kk ajan.

todennäköisesti videoita on katsonut samalla kertaa isompi porukka.

Videot on tallessa myös muokattavina versioina, eli niihin voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia, esimerkiksi muokata alkuopetuksen tarpeisiin sopiviksi.

Satusalkut

osaksi varhaiskasvatuksen tarinointia

19

Satusalkut osaksi varhaiskasvatuksen tarinointia

Satusalkut

- Miten satusalkut tavoittaisivat mahdollisimman paljon päiväkoteja?
- Millainen määrä salkkuja on tarpeeksi?
- Miten kiertäminen saadaan toimimaan ”automaattisesti”

Kuva: Pixabay

20

pohdimme -> varhaiskasvatuksen käyttöön eri teemaisia satusalkkuja, jotka kiertäisivät varhaiskasvatusyksiköissä.

Salkkuja tulisi kuitenkin olla todella monta, koska pelkästään päiväkotiyksiköitä on reilusti yli sata.

Ja miten salkut saataisiin kiertämään yksiköstä toiseen ilman, että ne välillä palaisivat kirjastolle?

Totesimme, että yhdistelmässä on liian monta liikkuvaa osaa ja keksimme toisenlaisen tulokulman.

Satusalkkutyöpajat

- Satusalkkutyöpajat
  - Kaksi syksyllä -25
  - Yksi alkuvuodesta -26
- Päivä, jolloin aikaa luovuudelle ja verkostoitumiselle

21

- työpäivän mittaiset satusalkkutyöpajat vaka henkilökunnalle
- oman ryhmänsä tarpeisiin sopivan satusalkun
- 1 pajaa syksy -25, molemmat täyttyivät nopeasti
- Keväällä pidettiin lisäksi yksi satusalkkutyöpaja, kysyntää on paljon
- infokirje ennen pajaa
- Työpajapäivä sisältää esittäytymisen, teoriaosuuden ja runsaasti aikaa oman salkun tekemiseen
- Osallistujat voivat tuoda ja käyttää omia sekä kirjaston materiaaleja
- Lopuksi salkut esitellään ja tarinat jaetaan
- Työpajoissa on ollut hyvä ja innostunut tunnelma, kiitosta erityisesti ajan antamisesta luovalle työlle
- Vaskin kehittämispäivässä järjestettiin tiivistetty työpaja Vaski-kirjastojen henkilökunnille

Palautteita työpajoista

"Erittäin hyödyllinen ja tarpeellinen työpaja! Ilo, innostus ja inspiraatio oli läsnä. Tunnelma oli leppoisa ja salliva. Oli hyvä, että sai omaan tahtiin toteuttaa itseään ja ohjaaja etsi tarvikkeita ja oli apuna, muttei liikaa.

Ihan mielettömän iso kiitos päivästä! Suosittelen todella lämmöllä!"

"Ihan paras koulutuspäivä ikinä!"

22

Innostus

Inspiraatio

Salliva ilmapiiri

Aikaa tehdä

"Paras koulutuspäivä"

Kuvia työpajoissa tehdyistä satusalkuista

23

24

25

26

27

Poistokirjat

varhaiskasvatukseen käyttöön

28

Poistokirjoja varhaiskasvatuksen käyttöön

Poistokirjoja päiväkodeille!

- Ilmoitus poistokirjoista uutiskirjeeseen
- Poistokirjapyynnöt lastenosaston sähköpostiin
- Poistokirjakassit noudettavissa päiväkodin lähikirjastosta
- Poistokirjojen menekkiä seurataan Excel-taulukon avulla
- Poistokirjoja pyydetty myös askarteluun ja iltasatukirjastoihin

29

- uutiskirjeissä mainintoja poistokirjoista
- lukuisia pyyntöjä – pyytämisjärjestys ja poistokirjojen määrä
- nouto joko pääkirjasto tai lähikirjasto
- seuranta excel -taulukolla
- poistokirjoja pyydetään ryhmiin luettavaksi ja myös askartelukäyttöön

Koulutuksia

läsnä ja webinaareina

30

Koulutuksia läsnä ja webinaareina

Kirjavinkkejä ja koulutuksia

- Kirjavinkkauksia webinaareina ja livenä
- Webinaari Dialogisesta lukemisesta

31

- muutama kirjavinkkaus + webinaari
- pohjoisen vaka-alueen koulutus tammikuussa -> paikalla 300 kuulijaa
- vinkattujen kirjojen varaukset tekivät piikin ylöspäin!
- Vinkkaukset Teamsissa (toinen näistä youtubessa)
- dialogisen lukemisen webinaari yleisön pyynnöstä
- Webinaarit Youtubessa

04

Matkan varrella opittua

32

Mitä matkan varrella opittiin?

Mitä olisi voinut tehdä toisin?

- Välimatkojen kartoittaminen
- Yhdistysten tavoittaminen
- Uutiskirjeen sähköpostilista

33

- Lyhin matka vs. helpoin matka -> bussiakataulujen huomiointi
- Yhdistysten kontaktoiminen aiemmin, yhteystietojen etsiminen ja oikeiden henkilöiden tavoittaminen
- johtajat ja varajohtajat heti listalle.

05

Tulokset / vaikutukset

34

Projektin tulokset ja vaikutukset

Projektin myötä…

- Kirjastoyhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on vahvistunut
- Esiopetuksen ja päiväkotien tavoittaminen tehostunut
- Kirjaston palveluiden tunnettuus kasvanut
- Kirjaston rooli lukutaitotyössä vahvistunut
- Uusia toimintamalleja syntynyt

35

Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on vahvistunut: Kirjaston rooli ja kirjastotietoisuus varhaiskasvatuksen tukena sai vahvistusta: tukea kirjavalintoihin, kirjalistoihin ja lukutuokioihin; kasvatuksen ammattilaisten arjen tukeminen selkeytyi.

Eskarien ja päiväkotien tavoittaminen tehostui: kirjastokurssit, matkalaukkukirjasto ja säännölliset käynnit vahvistuivat.

Kirjaston palveluiden tunnettuus kasvoi: uutiskirjeet, materiaalit, videot ja koulutukset lisäsivät näkyvyyttä ja helpottivat perehdytystä.

Kirjaston rooli lukutaitotyössä vahvistui: asema varhaiskasvatuksen pedagogisena kumppanina kirkastui ja sidottiin kaupungin lukutaito-ohjelmaan.

Uusia toimintamalleja syntyi: esim. satusalkkujen myötä ja lukutaitoinfoa saatiin myös avoimeen perhetoimintaan, neuvoloihin ja yhdistyksiin

Jos joku näistä toimintamalleista herätti ajatuksia, jutellaan tauolla – jaan mielelläni kokemuksia.

Kysymykset

36

Älä katso taakse, emme ole menossa sinne.
Nyt, ikuisesti, Turku.

37